

- © Traducerea și permisiunea pentru republicare au fost oferite de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova în scopul includerii sale în baza de date HUDOC a Curții.
- © The present text and the authorisation to republish it were granted by the Constitutional Court of the Republic of Moldova for the purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.
- © La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées sous l'autorité de la Cour Constitutionnelle de la République de Moldova à son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

Tagiyev și Huseynov v. Azerbaidjan - [13274/08](#)

Hotărârea din 5.12.2019 [Secția a V-a]

Articolul 10

Articolul 10-1

Libertatea de exprimare

Condamnare penală pentru publicarea unui articol care critică Islamul: *încălcare*

În fapt – Reclamanții, un scriitor și un redactor-șef al unui ziar, au fost condamnați la trei și, respectiv, la patru ani de închisoare pentru publicarea unui articol care critică Islamul. Următoarele comentarii au fost considerate că incită la ură religioasă: (a) „Europa mereu a refuzat și refuză ideile umaniste înșelătoare ale altor religii, inclusiv ale Islamului. În Islam, moralitatea constituie o chestiune dificilă; umanismul său nu este convingător”; (b) „În comparație cu Iisus Hristos, tatăl războiului fatwa, Profetul Muhammad este, pur și simplu, o creatură înspăimântătoare”; (c) „În cel mai bun caz, Islamul va avansa în Europa cu pași demografici foarte mici. Și poate că o să existe o țară în care Islamul va fi reprezentat de câteva persoane sau de teroriști care vor trăi incognito”; și (d) „filosoful european nu acționează ca un clown, așa cum o face filosoful din Orient, nu este predispus la sufism, la nebunie sau la prostie. Da, filosoful din Orient este, pur și simplu, un actor; toate activitățile lui sunt decorate cu proiecții de ornamente în miniatură de dragul ideologiei. Filosoful din Orient vorbește doar de dragul vorbitului. Scopul, modul său este necunoscut sau destul de abstract”.

În drept – Articolul 10: Condamnările penale au echivalat cu o ingerință în dreptul reclamanților la libertatea de exprimare. Ingerința era prevăzută de lege și urmarea scopurile legitime ale „protecției drepturilor altora” și „prevenirii dezordinii”.

Deși conținea câteva idei despre Islam și despre implicațiile sociale și filosofice ale acestuia, articolul trata, în principal, comparația dintre valorile occidentale și cele orientale, exprimând ideile autorului despre rolul religiei în formarea acestor valori, precum și impactul acestor valori în contextul drepturilor omului și al dezvoltării în lume și în Azerbaidjan. Prin urmare, articolul nu putea fi examinat doar în contextul problemei privind credințele religioase, ci și în contextul unei dezbateri de interes public, și anume al rolului religiei în societate și al rolului acesteia în dezvoltarea societății.

Atunci când s-a pus în discuție conținutul ideilor imputate caracterizate de tribunalele naționale ca fiind incitare la ură religioasă și la ostilitate, câteva din acestea, în special cele referitoare la Profetul Muhammad și la musulmanii care trăiesc în Europa, puteau fi considerate de unii credincioși un atac abuziv la Profetul Islamului și la adresa musulmanilor care trăiesc în Europa, apt să provoace ura religioasă.

Totuși, tribunalele naționale nu au oferit vreo explicație privind motivele pentru care unele idei din articol au constituit incitare la ură religioasă și la ostilitate. Acestea au reiterat doar concluziile raportului criminalistic care, în mod evident, depășeau cu mult simpla soluționare a problemelor lingvistice și religioase – cum ar fi, de exemplu, definirea sensului anumitor cuvinte și expresii sau importanța religioasă a acestora – și oferirea, în esență, a unei caracterizări juridice a ideilor imputate.

Curtea a constatat că această situație este inacceptabilă și a subliniat că toate problemele juridice trebuie soluționate în mod exclusiv de către tribunale.

Tribunalele naționale nu au analizat dacă contextul cauzei, interesul public și intenția autorului articolului contestat justificau posibila utilizare a unui nivel de provocare sau de exagerare. Mai mult, în hotărârile lor, tribunalele naționale nici măcar nu au încercat să pună în balanță dreptul reclamanților la libertatea de exprimare cu protecția dreptului credincioșilor de a nu fi insultați din motive de convingeri religioase.

Mai mult, circumstanțele acestei cauze nu au dezvăluit vreo justificare pentru impunerea unor asemenea pedepse grave, apte să producă un efect inhibitor asupra exercițiului libertății de exprimare în Azerbaidjan și să descurajeze presa să discute în mod deschis problemele legate de religie, de rolul acesteia în societate sau alte probleme de interes public.

În concluzie, condamnarea penală a reclamanților a fost disproporționată în raport cu scopurile urmărite și, în consecință, nu a fost „necesară într-o societate democratică”.

Concluzie: încălcare (unanimitate).

Articolul 41: 12,000 EUR pentru fiecare, în privința prejudiciului moral suferit; capătul de cerere în privința prejudiciului material – respins.

(Vezi, de asemenea, *Otto-Preminger-Institut v. Austria*, [13470/87](#), 20 septembrie 1994; *Î.A. v. Turcia*, [42571/98](#), 13 septembrie 2005, [Nota informativă 78](#); *Aydın Tatlav v. Turcia*, [50692/99](#), 2 mai 2006; și *E.S. v. Austria*, [38450/12](#), 25 octombrie 2018, [Nota informativă 222](#))